

A TRIANONI BÉKEDIKTÁTUM

A politikai helyzet Magyarországon 1919 őszén

Antant - **1919 őszén teljhatalmú megbízottat küldött Budapestre.** Sir George Russell Clerk angol diplomata célja **a törvényes rendet** mind a tiszti különítményekkel, mind a szélsőballal szemben **biztosító kormány létrehozása** volt, mellyel az antant aláírathatja a békét. Tárgyalt a tényleges katonai erőt birtokló Horthyval s a jelentősebb pártok képviselőivel.

Sir George Russell Clerk

A politikai helyzet Magyarországon 1919 őszén

- Új kormány alakult (Huszár-kormány, Huszár Károly vezetésével)
- A korábbinál szélesebb, általános választójog
- **Parlamenti választásokat** rendeztek - 1920 januárja
- A választásokat **a kisgazdapárt nyerte** meg
- Új kormányt azonban még nem lehetett kinevezni, mert **betöltetlen volt az államfői méltóság**

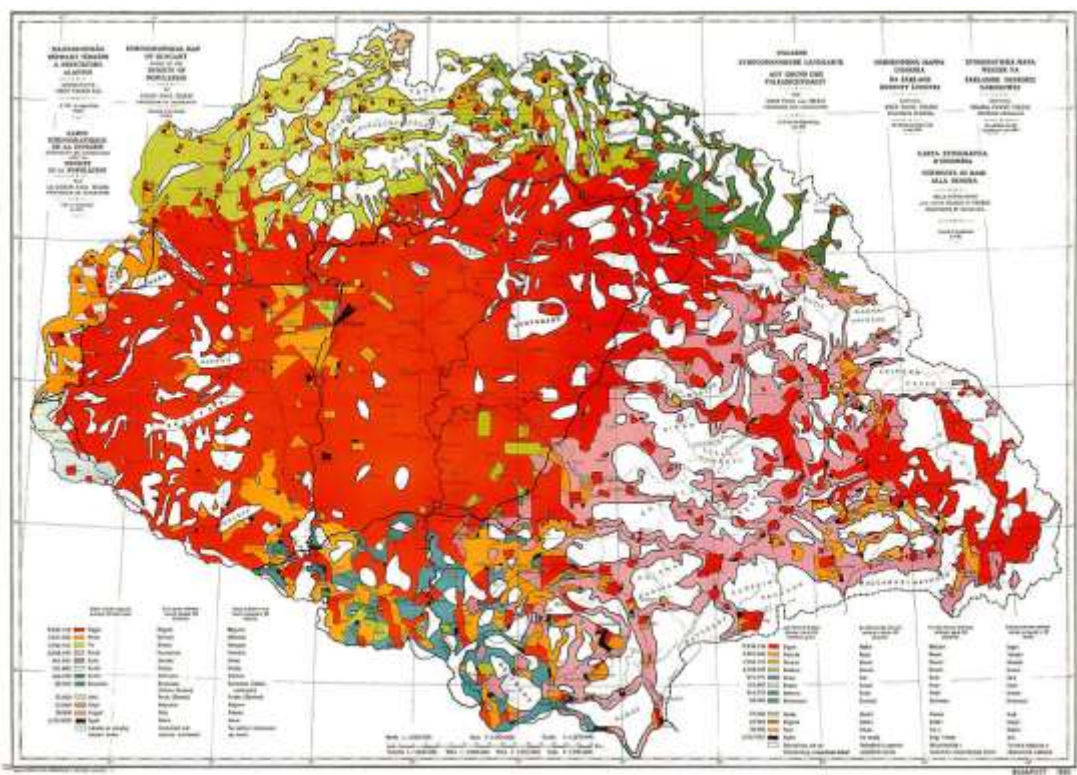
A politikai helyzet Magyarországon 1920 tavaszán

- Minden parlamenti párt a királyság államformáját támogatta
- Az Antant **ellenezte a Habsburg-ház restaurációját** – az új király megválasztásáig
- A magyar hagyományokkal összhangban **erre az időre** bevezették a kormányzói méltóságot
- **Az országgyűlés megválasztott a Horthy Miklóst kormányzóvá – 1920. március 1.**

A békediktátum aláírása

- A magyar béke delegációt **gróf Apponyi Albert vezette**, s tagja volt gróf Bethlen István és gróf Teleki Pál is.
- **Teleki Pál** megalkotta az úgynevezett „**vörös térképet**”, ami a Kárpát-medence etnikai viszonyait mutatja be.

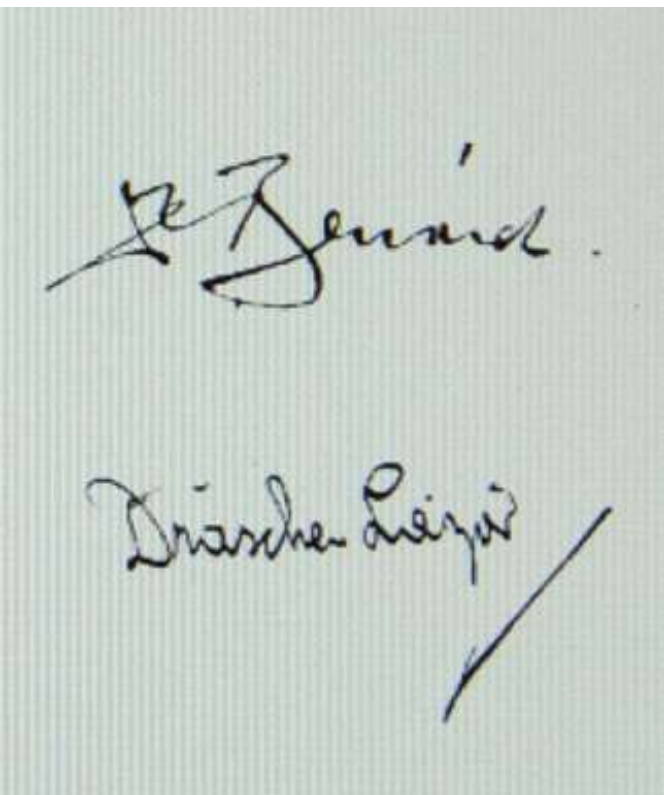

Gróf Apponyi Albert

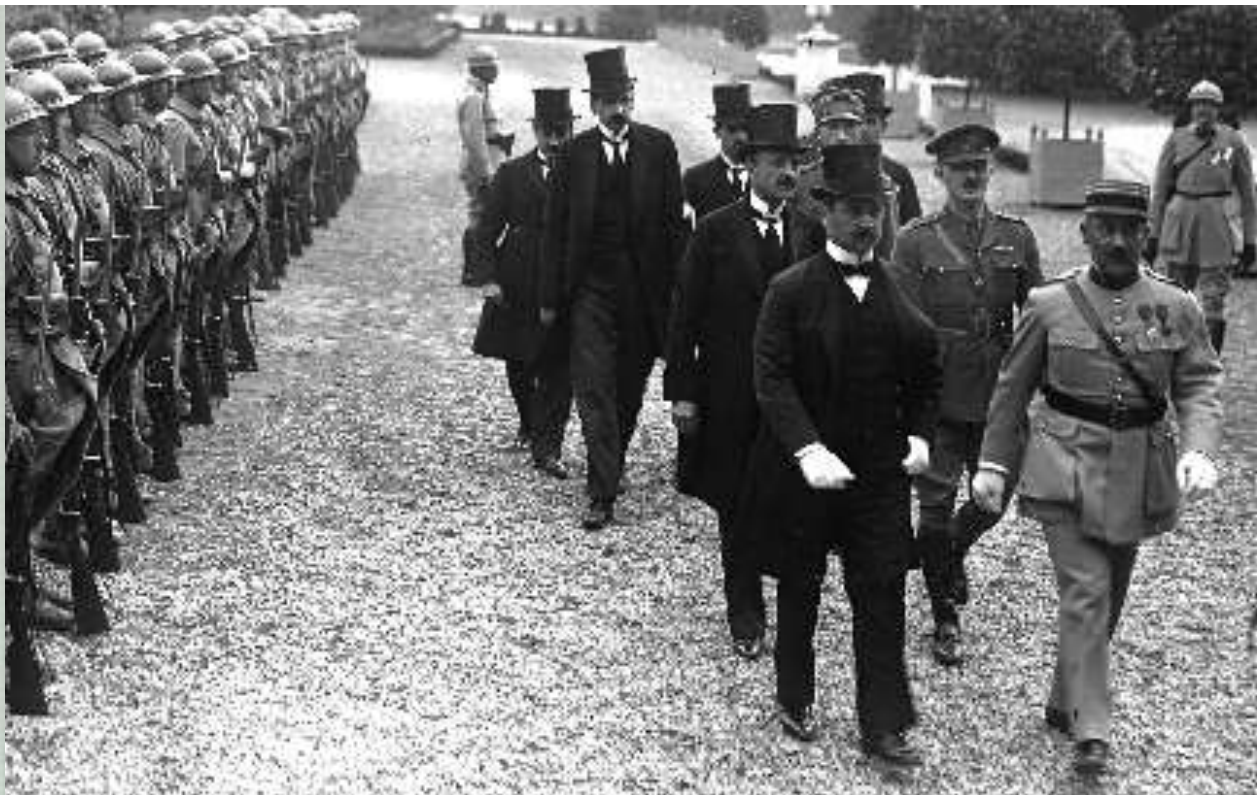
A békediktátum aláírása

- 1920. június 4., 16 óra 32 perc
- Helyszín: versailles-i kastély, Nagy-Trianon épülete
- Magyar részről az aláírói:
 - **Benárd Ágost** – népjóléti és munkaügyi miniszter
 - **Drasche-Lázár Alfréd** – tárca nélküli miniszter

Benárd Ágost

Drasche-Lázár

A békediktátum tartalma

- A szerződés első része: a **Népszövetség alapokmányát** tartalmazza
- A második része: rögzíti **Magyarország új határait**
- Ennek értelmében: a történeti Magyarország (Horvátország nélküli) 282 ezer négyzetkilométer területéből 93 ezer maradt magyar kézen

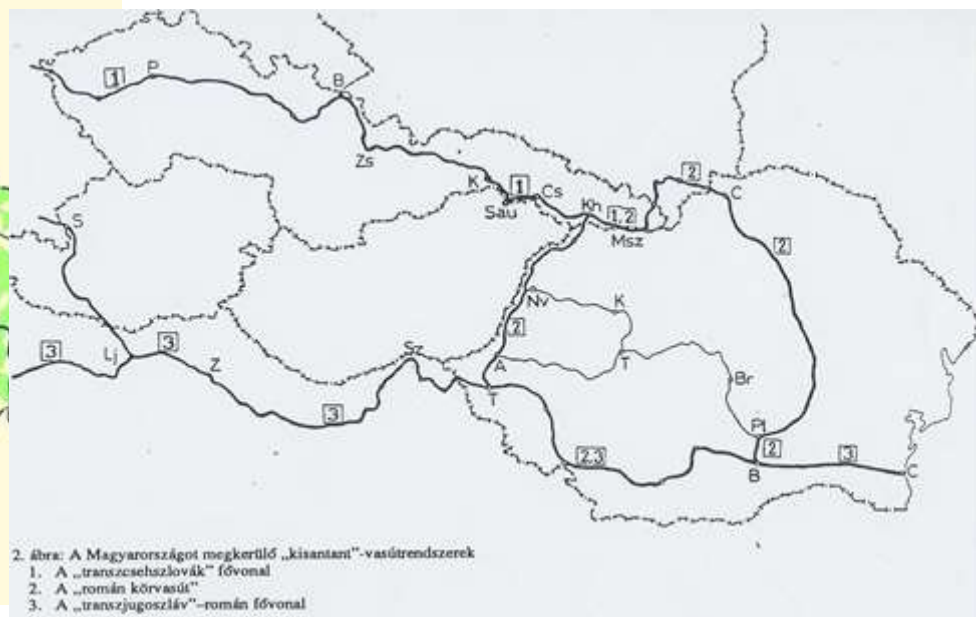
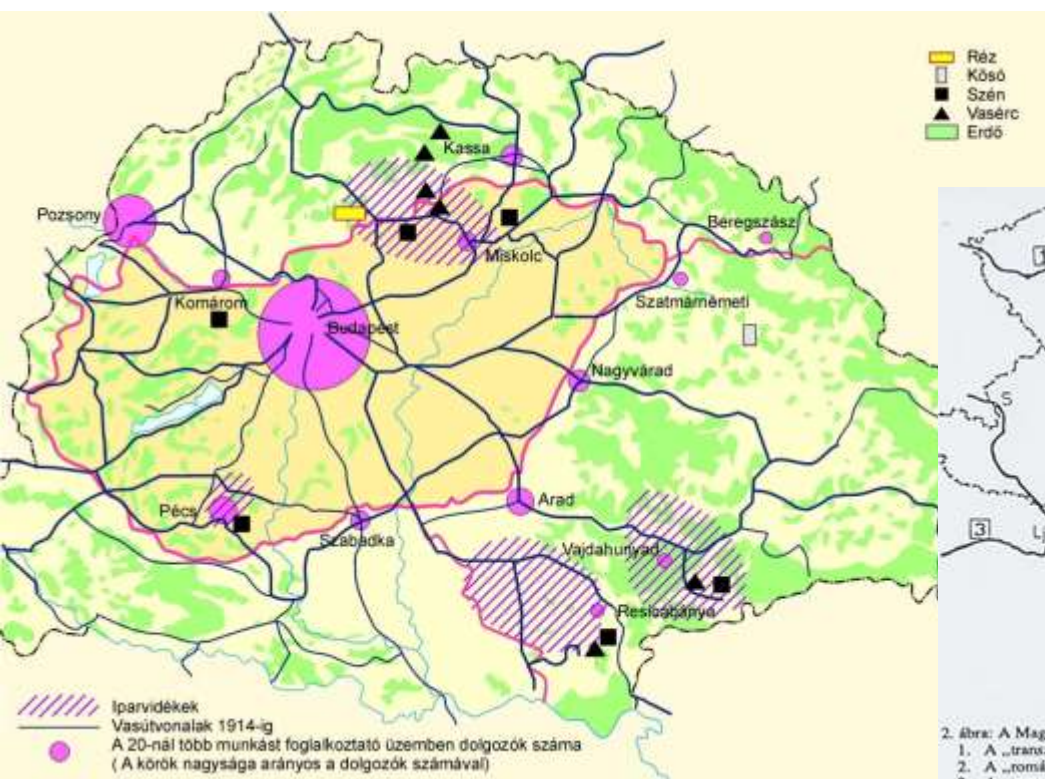
A béke gazdasági hatásai

- **Évszázados kapcsolatokat szakított szét a „béke”**
- Az ország **nyersanyagforrásokat veszített el** (fa, szén, vasérc stb.), ugyanakkor ipari kapacitásai maradtak kihasználatlanul
- Emiatt kedvezőtlené vált a magyar településhálózat fejlődése

A béke gazdasági hatásai

- Vasút: jelentős rész az utódállamokhoz kerül
- Vízgazdálkodás, árvízvédelem problémája
- Az egységes birodalmi piac szétesése (az új államokra is kedvezőtlenül hatott)
- Az utódállamok az újonnan megszerzett területek rovására fejlesztették törzsterületüket

Katonai előírások

- A békediktátum **alkalmatlanná** kívánta tenni az országot a **katonai visszavágásra**
- Általános hadkötelezettség megtiltása
- A toborzott hadsereg létszáma **max. 35 000 fő** lehetett

Katonai előírások

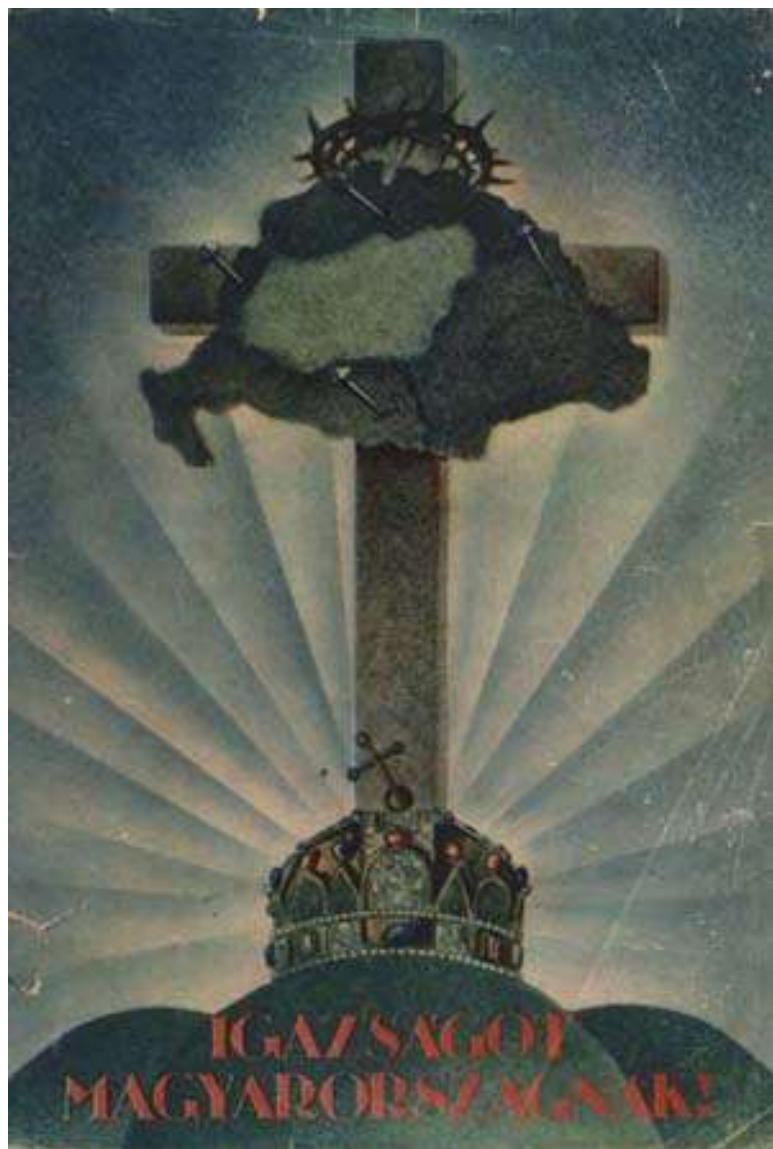
- **Modern fegyvernemek** rendszerben tartásának megtiltása
- A szomszédok fegyverkezése **többszörösen is felülmúlta** Magyarország haderejét

Revízió

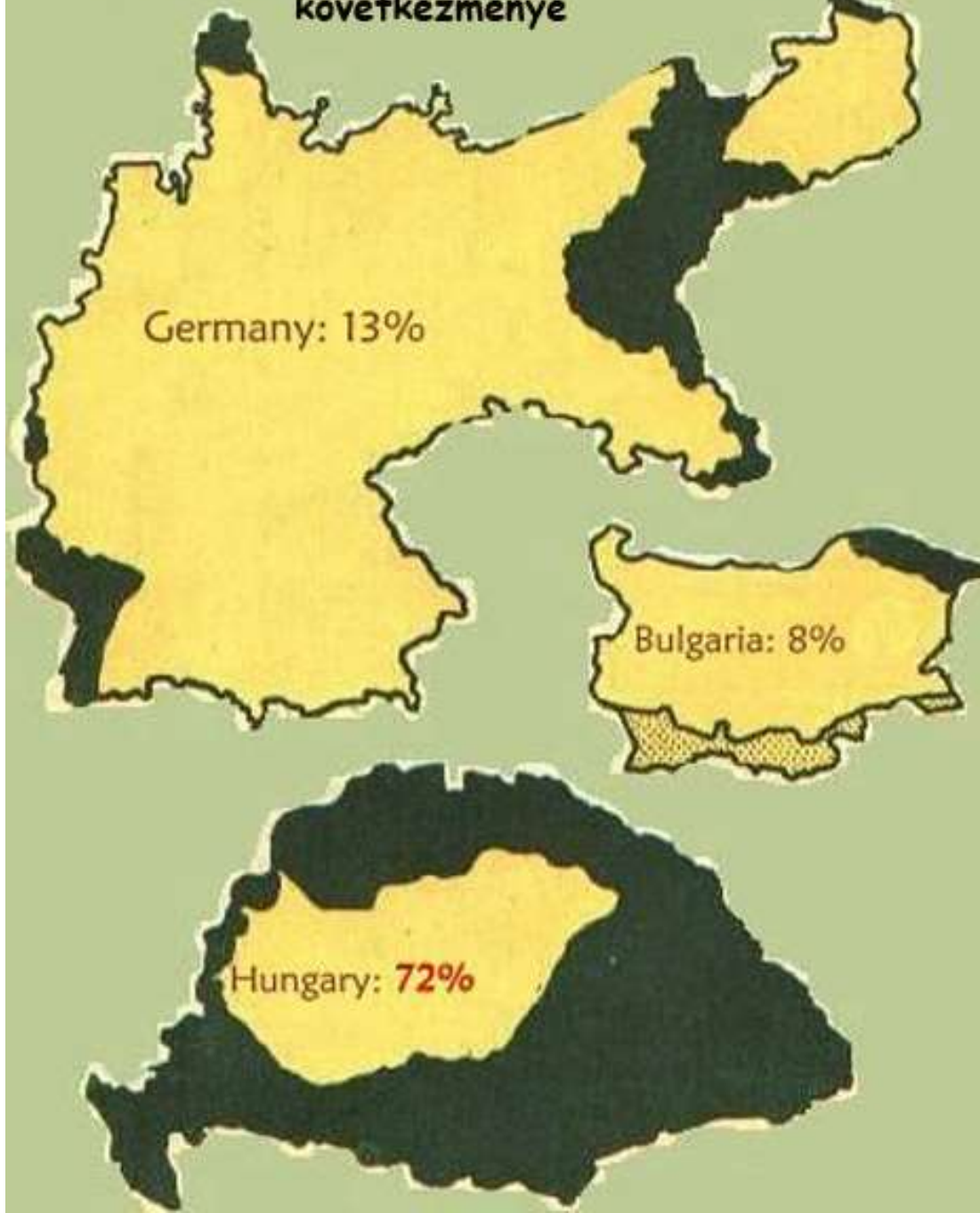
- Magyarországon egyetlen politikai erő sem fogadta el a békét
- A revízió (felülvizsgálat) **igénye általános lett**
- Civil szervezetek alakultak: **MOVE, Magyar Területvédő Liga**
- A kormányzat támogatta ezeket a szervezkedéseket

A szégyenletes, 1920-as "békeszerződés"
következménye

A revízió gondolata külföldön

1927. június 21-én jelent meg Lord Rothermere híres írása a Daily Mail című angol napilapban, mely – **„Magyarország helye a nap alatt”** címmel – a trianoni békeszerződés igazságtalanságát és a revízió szükségességét taglalta.

A revízió népszerűsítése külföldön

1931. július 15-16-án Endresz György pilóta és Magyar Sándor navigátor – első magyarként, átrepülték az Atlanti-óceánt “**Justice for Hungary**” névre keresztelt repülőgépükkel.

Endresz György és Magyar Sándor a gép előtt

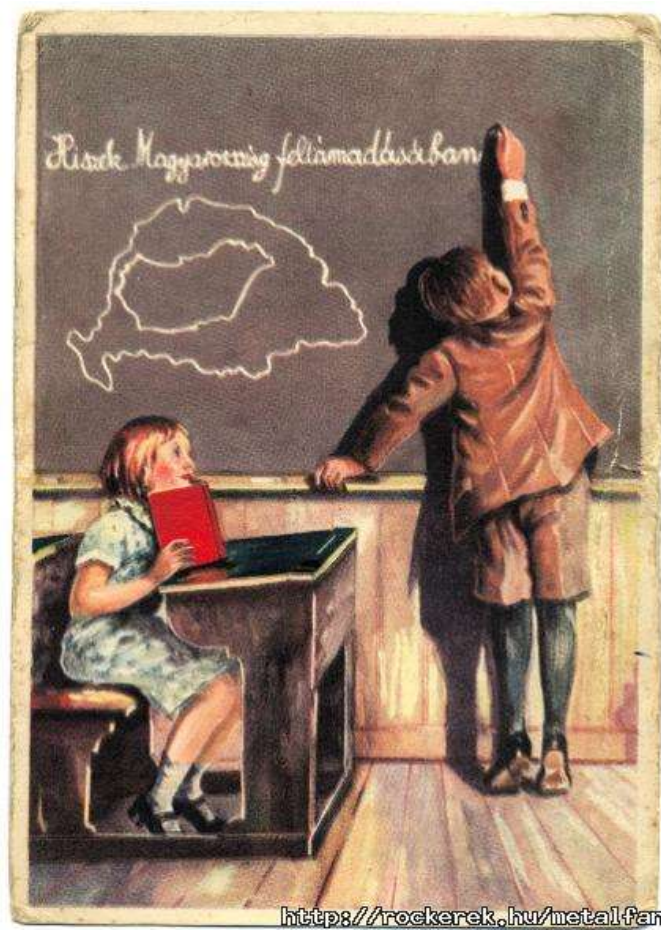
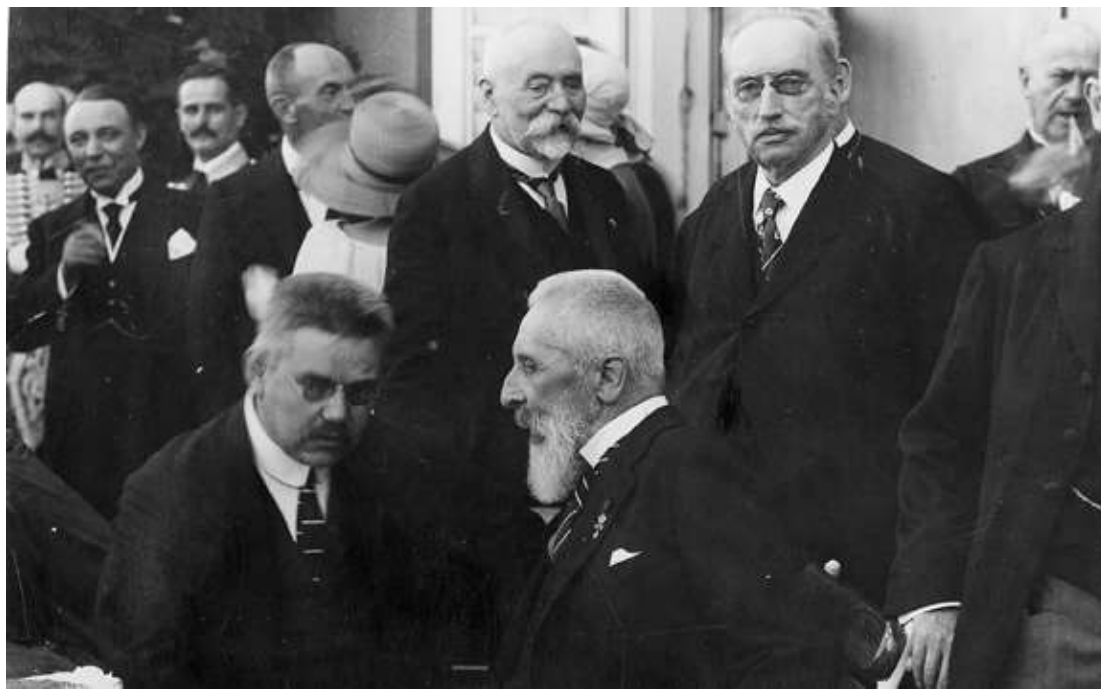
Magyarországi revíziós törekvések

- A revízió módját és mértékét illetően már nem volt egység.
- Nyilvánosságot elsősorban a békés revízió gondolata kapott (nem katonai – hadsereg/háború által)

Magyarországi revíziós törekvések

- Beszédekben, kiáltványokban, plakátokon többféle revíziós gondolat jelent meg:
- **Teljes revízió** (az egész történelmi Magyarország visszaállítása)
- **Igazságtalanságok korrigálása**
- **Magyarlakta területek visszacsatolása**

Az Antant és a Kis-Antant hozzáállása a revízióhoz

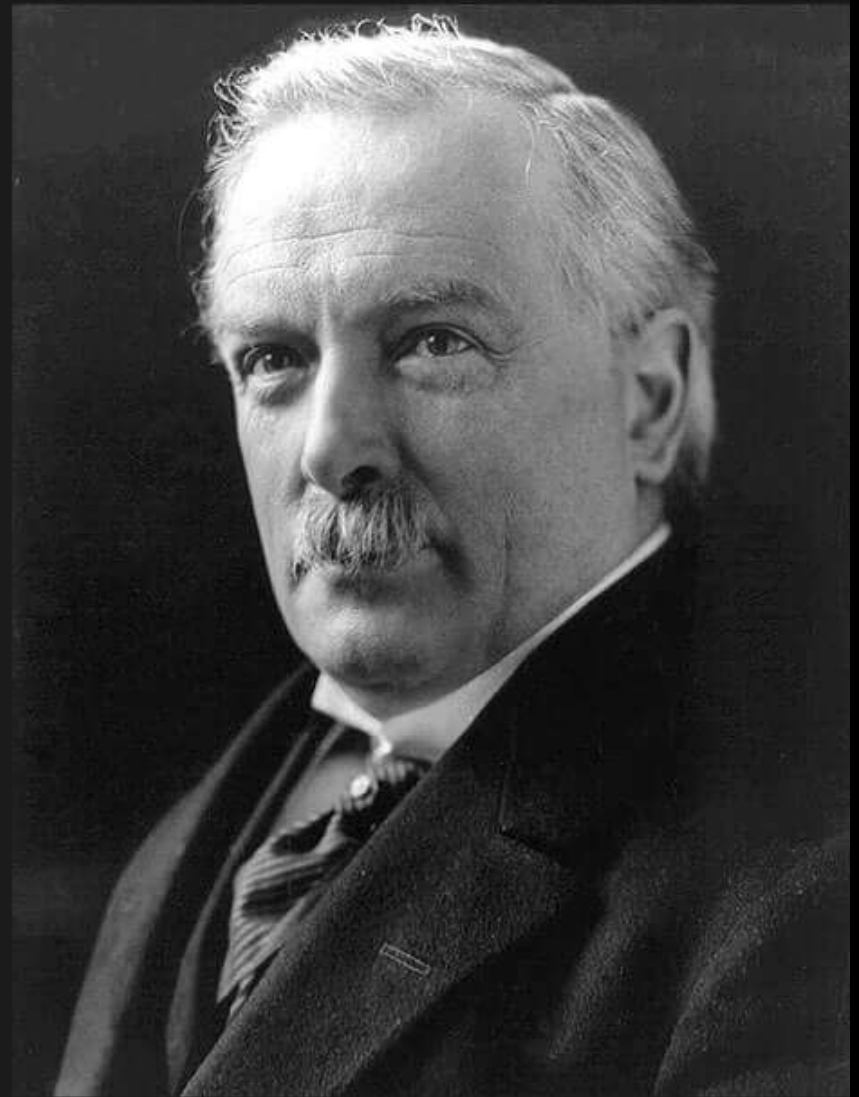
Az Antant – mint ahogy azt 1918-1920 között is megtette, hallgat a Kis-Antant (Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia) országainak demagóg politikájára és propagandájára (ami szándékos elferdítéseken, részigazságokon és hazugságokon alapul), ezért a trianoni döntés felülbírálata fel sem merül a békediktátum megfogalmazói részéről.

A DEMAGÓGIA - a retorika azon fajtája, amely az érzelmekre és az előítéletekre próbál hatni. A politika és a politológia egyaránt használja, általában tetszetős, részigazságokon vagy irreális elképzeléseken alapuló politikai programok vagy kijelentések rosszalló (pejoratív) megjelölésére.

A demagógia szükségszerűen hazugságot tartalmaz, de gyakran ennél tágabb értelemben is használják, amikor a beszélő nem mondja **közvetlenül a valót**, hanem hagyja, hogy a kritikátlan hallgató maga jusson el a kívánt végkövetkeztetésre. A demagógia gyakran tartalmaz érvelési hibákat, de sok más eleme is van, amiknek semmi közük a logikához.

**“Az egész
dokumentáció,
melyet
szövetségeseink
a béketárgyaláson
rendelkezésünkre
bocsátottak,
csaló és
hazug volt.”**

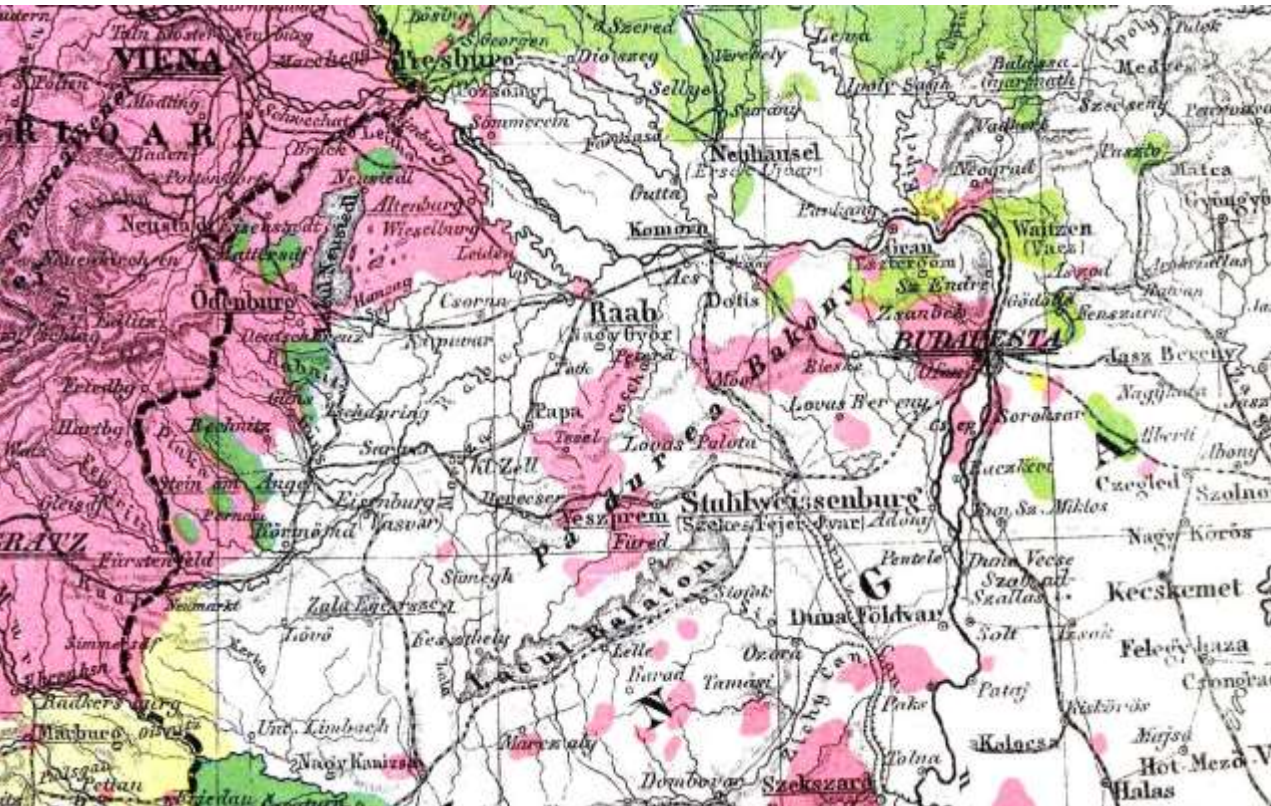
Lloyd George angol miniszterelnök

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI FELKEELÉS

Előzmények

Az **1919. szeptember 10-i** Saint Germain-i béke (Antant-Austria között) az önrendelkezés jogát kizárva Ausztriának ítélte **Moson, Sopron és Vas vármegyék nyugati sávját** (Sopront és környékét is beleértve), bemutatva egy etnikai térképet:

A területek átadása

- 1921 augusztusában szólították fel a magyar kormányt a saint germain-i és a trianoni szerződések alapján Ausztriának ítélt területek közigazgatási kiürítésére és az új határvonal mögé vonulásra
- **1921. augusztus 20-án** Sopronban tömegtüntetésre került sor. A soproniak és a rábaköziek **ezrei tiltakoztak az elszakítás ellen.**

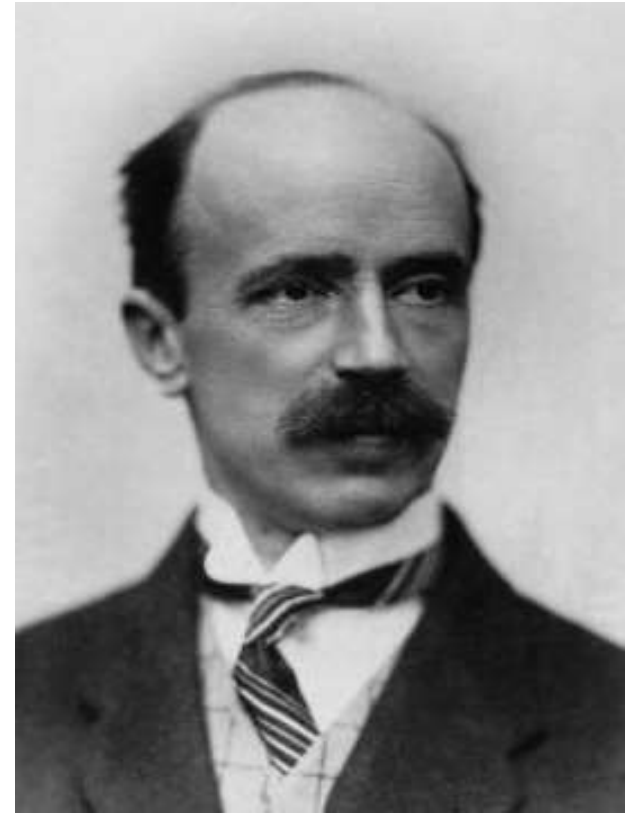
A területek átadása

1921 augusztus 21-e lett volna a hivatalos átadás napja. A magyar hatóságok ha vonakodva is, de **kiürítették az átadásra kijelölt területeket**, így Sopront és környékét is. **A város összes hivatala elköltözött**, majd a **Nemzeti Hadsereg kivonása is megtörtént.**

A területek átadása

Az érintett terület átadására a magyar kormány **gróf Sigray Antalt** (1. kép), mint kormánybiztost küldte ki, a közrend fenntartásával **Ostenburg-Moravek Gyula** őrnagyot (2. kép), a II. országos csendőrzászlóalj parancsnokát bízták meg. Az eseményeket - ez ma már bizonyos - a magyar kormány és **Bethlen István** miniszterelnök (3. kép) és kabinetje irányította.

Az osztrák csendőrség és hadsereg bevonulása előtt

- **Több szálon** indult meg a **fegyveres ellenállás előkészítése**, miután Ausztria mindenfajta békés megállapodást elutasított, beleértve a mai Burgenland kettéosztását is
- Több tapasztalt katonatiszt toborozni és szervezni kezdett **önkéntesekből álló fegyveres csapatokat**, a legjelentősebbek:

Prónay Pál

Héjjas Iván

Kémeri-Nagy Imre

Maderspach Viktor

A „rongyos gárda”

- A kisebb-nagyobb félkatonai felkelő csoportok „rongyos gárda” néven írták be magukat a történelembe, amely megnevezés **az irregularitásukra és a nem egységes civil vagy viseltes katonai ruházatukra** utalt

A nyugat-magyarországi felkelés

1921. augusztus 28-án a történelmi határt több helyen osztrák csendőralakulatok lépték át. A magyar irreguláris erők meglepetésszerű puskatűzzel mindenütt visszavetették az osztrákokat. **Ekkor kezdődött a nyugat-magyarországi felkelés.**

Másfél hónapig tartó folyamatos harccal a **rongyos gárda** fegyverrel őrizte az ezeréves határt, amíg a diplomaták a helyzet rendezéséről kezdtek tárgyalni.

A Lajtabánság

Kicsit bonyolította a helyzetet hogy Felsőőrön **Prónay Pál** bán és vezérkara **1921. október 4-én** kikiáltotta az **önálló Lajtabánságot**. A Lajtabánság mint önálló tartomány (ország) csak november 10-ig állt fenn. A cél az volt, hogy új országgént – ne vonatkozhassanak rá a trianoni békediktátum rendeletei.

A Lajtabánság
címere

A velencei tárgyalások

1921. október 11-e és 13-a között Velencében (velencei tárgyalások), Sopron és környéke sorsáról olasz diplomaták döntöttek. A velencei tárgyalások összehívása másfél hónapig tartó szakadatlan fegyveres harc eredménye volt. Olaszország nemes gesztussal felajánlotta a Nagykövetek Tanácsának, hogy közvetít Ausztria és Magyarország között. Sopron és környékének **népszavazását a hovatartozásról** itt határozták meg: **1921. dec. 14-16.**

Köszönöm a figyelmet!